

КОНЦЕПЦІЯ
розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури
факультету фізичного виховання і спорту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
на період 2024–2029 рр.

Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII (зі змінами від 12.05.2022 р.) встановлено основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, наголошено на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

У структурі Прикарпатського університету кафедра теорії та методики фізичної культури здійснює підготовку фахівців за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)» на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти.

Згідно навчальних планів кафедра забезпечує викладання комплексу нормативних (професійної і практичної підготовки) дисциплін і дисциплін за вибором.

На кафедрі працюють 12 викладачів, зокрема 2 доктори наук, 9 кандидатів наук, доцентів, 1 кандидат наук, асистент.

Розробка Концепції подальшого розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури обумовлена:

- традиційно високим запитом українського суспільства на системне реформування освітньої галузі;
- підвищенням інституційної спроможності вищої освіти, забезпечення високого рівня професійних знань і компетентностей науково-педагогічних працівників;
- посиленням якості виконання науково-педагогічними працівниками посадових обов'язків на засадах result-based management;
- розширенням освітньої, наукової, міжнародної парадигм діяльності відповідно до існуючих тенденцій з трансформації кількісних показників освітніх послуг у якісні.

Прогноз тенденцій, змін у розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури

Концепція розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури базується на забезпеченні сталого зростання якості підготовки наукових кадрів, системного моніторингу та втілення кращих практик у сфері вищої освіти з фізичної культури.

Сучасна педагогічна теорія і практика має базуватися як на чинних нормативно-правових актах у сфері освіти, так і на культурологічних та соціально-економічних перспективах розвитку освітнього простору в Україні і

має носити прогностичний, випереджувальний характер з врахуванням сучасних викликів ринку праці до фахівців освітньої галузі, реалізації в освітній практиці інновацій та кращих педагогічних і управлінських технологій.

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні кафедра ТМФК має послідовно орієнтуватись на актуальні концепції реформування вищої освіти, затверджені Міністерством освіти і науки України, виконання найважливіших завдань державної політики у сфері освіти, державної молодіжної політики в освітній галузі, а також забезпечення навчання та виховання здобувачів вищої освіти з урахуванням міжнародних норм та стандартів.

Зміни у розвитку кафедри будуть адаптовані до сучасних викликів суспільства та визначатимуться підготовкою фахівців, здатних створювати інноваційні проекти та програми, реалізовувати їх, проявляючи здатність до аналітичної діяльності, трансформації теоретичних знань, продуктивного підходу до їх застосування у конкурентному середовищі.

Ключовий елемент забезпечення якісного освітнього процесу – комплексне провадження навчальної, навчально-методичної, виховної, науково-дослідницької роботи, розширення міжнародних зв'язків для вироблення у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетентностей, розвиток їх професійних здібностей.

Парадигмою освітньої діяльності кафедри має стати інноваційне навчання – орієнтоване на готовність особистості до швидких змін у суспільстві за рахунок здатності до творчості, різноманітних форм співпраці, відкритого типу сприймання.

Необхідним буде також забезпечення відповідального ставлення науково-педагогічних працівників кафедри до якості виконання своїх професійних обов'язків, підвищення рівня їх фахової компетентності, постійної самоосвіти та самовдосконалення.

Основні орієнтири концепції розвитку кафедри, пов'язані з впровадженням комплексного підходу щодо підготовки педагогічних працівників до здійснення професійної діяльності, забезпечення їх фахового і наукового рівнів.

Реалізація вказаного підходу потребуватиме від кафедри створення умов для безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників нової генерації у відповідності з суспільним запитом на висококваліфікованих фахівців та глобальними технологічними змінами.

У своїй діяльності кафедра орієнтуватиметься на необхідність забезпечення безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників, збільшення в освітніх програмах питомої ваги їх практичної підготовки згідно з Планом впровадження Концепції розвитку педагогічної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 3 січня 2019 року №7 та переліком завдань, визначених основними нормативно-правовими актами: Конституцією України(1996); Законом України «Про вищу освіту» (2014); Законом України «Про освіту» (2017); Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»(2015), Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (2012), Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки; Концепцією розвитку педагогічної освіти (2018), Державними стандартами освіти; Статутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Стратегічним планом розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на період 2020-2027 рр.; Положенням про факультет Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положенням про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника; Положенням про кафедру Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Обґрунтування концептуальної ідеї розвитку кафедри

Орієнтуючись на основні позиції Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Статут Університету, Стратегічний план розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на період 2020-2027 рр. виокремлюємо такі основні напрями розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури:

- забезпечення високої якості викладання навчальних дисциплін шляхом застосування нових технологій та інноваційних методів навчання;
- формування у здобувачів вищої освіти загальних та спеціальних (фахових) компетентностей для забезпечення їх конкурентоздатності та відповідності вимогам ринку праці;
- популяризація результатів науково-дослідницької роботи викладачів шляхом посилення їх публікаційної активності, оприлюднення досягнень у фахових науко-метричних виданнях, зокрема тих, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співробітництво між науково-педагогічними працівниками кафедри та відповідними кафедрами інших ЗВО України і світу, зокрема країн Європейського Союзу, а також науково-дослідницькими структурами, державними установами, органами державної влади тощо;
- підготовки кадрового резерву кафедри з числа молодих викладачів та здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук.

Навчальна та навчально-методична робота

Основними завданнями кафедри у сфері навчально-методичної роботи є:

- забезпечення високого рівня викладання у процесі підготовки магістрів та бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), ведення занять з нормативних та вибіркового дисциплін на факультеті та інших факультетах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;
- дотримання у професійній діяльності академічної доброчесності;
- розробка та модернізація відповідно до стандартів вищої освіти, професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти та сучасних вимог ринку праці освітньо-професійних та, у перспективі, освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти;
- постійного вдосконалення робочих програм навчальних дисциплін;
- підготовку і видання науково-педагогічними працівниками кафедри впродовж 2024-2029 рр. відповідно до курсів дисциплін, які викладаються ними, підручників, навчальних посібників, хрестоматій, словників, довідкових видань з наступним їх розміщенням у бібліотечному фонді університету;

- оновлення змісту навчальних видань, які використовуються здобувачами вищої освіти, авторами чи укладачами яких є науково-педагогічні працівники кафедри відповідно до актуальних на сьогодні законодавчо-нормативних документів в галузі освіти;
- забезпечення навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою з використанням сучасних ІТ-інструментів;
- підвищення якості організації та забезпечення педагогічної та інших виробничих практик здобувачів вищої освіти у ЗЗСО, ЗВО II-III рівнів акредитації МОН України;
- стажування та підвищення кваліфікації у провідних українських та зарубіжних ЗВО.

Наукова робота

Основними завданнями кафедри у сфері наукової роботи є:

- розширення та встановлення міжнародних контактів кафедри як в галузі дослідницької діяльності, так і з метою розвитку міжнародних освітніх проектів для студентів і викладачів;
- стажування та підвищення кваліфікації викладачів кафедри у провідних наукових та освітніх установах відповідного профілю;
- підготовку та видання монографій, збірників наукових праць, публікування наукових статей в українських та зарубіжних фахових наукометричних виданнях, зокрема проіндексованих у Web of Science або Scopus;
- участі в атестації наукових кадрів у якості офіційних опонентів, експертів, рецензентів;
- сприяння участі студентів у Всеукраїнських студентських олімпіадах, підготовці студентських наукових робіт за освітніми програмами кафедри;
- науковому керівництві магістерськими роботами, дисертаційними дослідженнями здобувачів ступеня доктора філософії з врахуванням при цьому міждисциплінарності наукових досліджень;
- організації щорічної регіональної конференції «Фізична культура в закладах освіти: стан та перспективи розвитку» і надання їй статусу Всеукраїнської з міжнародною участю;
- регулярному (2 рази на рік) випуску фахового наукового видання «Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура» (категорія Б).

Профорієнтаційна робота

Профорієнтаційна робота кафедри буде ґрунтуватись на:

- популяризації бакалаврської та магістерської програм галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура);
- зміцнення зв'язків із закладами загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти з метою профорієнтації кращих випускників шкіл;
- участі співробітників у рекламних заходах/кампаніях щодо мотивованого вибору абітурієнтами майбутньої професії;
- постійній актуалізації рекламної інформації;
- сприянні працевлаштуванню випускників шляхом якісного підбору та

розширення баз практики, співпраці з представниками центрів зайнятості;

- підтримці ефективного зв'язку з випускниками для поширення інформації про кафедру, факультет та університет;

- розміщенні актуальної інформації про діяльність кафедри у популярних соціальних мережах, на кафедральній сторінці, веб-сайті факультету, університету;

- організації співпраці з роботодавцями тощо.

Робота зі студентами:

Основними завданнями кафедри у сфері роботи зі студентами є:

- подальша розробка та вдосконалення існуючих форм дистанційного навчання;

- пошук можливих роботодавців та сприяння у працевлаштуванні за фахом випускників кафедри, продовження контактів з ними для вивчення проблем, з якими вони зіткнулись на роботі;

- зустрічі студентів спеціальності з передовими освітянами та недавніми випускниками кафедри;

- проведення лекцій, майстер-класів, кейс-стаді від практиків. Включення кейс-стаді від партнерів до навчальних програм дисциплін;

- участь у загальноуніверситетських та факультетських заходах щодо формування національної свідомості та патріотизму молоді.

Міжнародні зв'язки

Основними завданнями кафедри у сфері міжнародних зв'язків є:

- проведення спільних міжнародних досліджень в сфері освіти і фізичної культури зокрема;

- участь у міжнародних наукових проектах та програмах. Зокрема, участь у таких проектах як ERASMUS+ тощо; залученні молодих учених, здобувачів ступеня доктора філософії до цієї роботи;

- активний обмін досвідом викладання дисциплін, вироблення єдиних підходів до підготовки фахівців в цій сфері, проведення спільних наукових та науково-практичних конференцій із представниками європейських закладів вищої освіти – партнерів університету;

- обмін студентами в рамках міжнародних наукових і навчальних проєктів;

- підвищення академічної мобільності з метою стажування викладачів і студентів у провідних наукових і навчальних закладах. Відпрацьовується можливість отримання подвійних дипломів.

Підготовка професорсько-викладацького складу

Пріоритетними напрямками кадрової роботи кафедри є:

- посиленні кадрового потенціалу кафедри шляхом добору науково-педагогічних працівників, перед усім, з числа випускників факультету фізичного виховання і спорту та Університету;

- формуванні у здобувачів вищої освіти, які бажають працювати у якості викладачів, спроможності забезпечувати високу якість виконання посадових обов'язків, дотримуватися норм педагогічної етики, займатися

самовдосконаленням;

- заохоченні до участі у міжнародних наукових проектах;
- залученні до участі у заходах з підвищення кваліфікації, обміну досвідом, закордонних стажуваннях, популяризації наукових досягнень в Україні та за її межами.

Основні умови успішного здійснення програми

Успішне здійснення програми розвитку кафедри передбачає:

- ретельний добір, підготовку та використання науково-педагогічних кадрів;
- відповідальне виконання професійних обов'язків викладачами та співробітниками кафедри;
- залучення до навчального процесу провідних вчених та фахівців у сфері фізичної культури та освіти;
- побудову системної роботи кафедри щодо залучення міжнародних грантів на реалізацію наукових та освітніх проєктів;
- подальшу традиційну підтримку ініціатив кафедри керівництвом факультету та університету.

Програму розвитку кафедри теорії та методики фізичної культури Прикарпатського національного університету підготувала завідувач кафедри, кандидат хімічних наук, доцент Ірина ІВАНИШИН

Обговорено та прийнято за основу рішенням кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри № 3 від 08 березня 2024 р.)